

Näkökulmia luvun 5 tehtäviin ja kuviin

Kuvatehtävä: Keskiajan tarinat innoittavat yhä uudelleen kirjailijoita ja elokuvantekijöitä. *Vihreä ritari* (2021) pohjautuu kuningas Arthurin ja pyöreän pöydän ritarien legendaan. Pohdi, miten luotettavina keskiaikaa käsitteleviä elokuvia ja sarjoja voi pitää.

- Elokuviin ja sarjojen välittämään tietoon keskiajasta pitää suhtautua kriittisesti.
- Elokuva tai sarja voi kertoa historiallisesta todellisuudesta, mutta usein se ottaa vain palasia historiasta ja järjestelee ne ohjaajan tai käsikirjoittajan haluamalla tavalla. Näin elokuva on ohjaajan näkemys historiasta. Ne ovat siis yleensä fiktiota.
- Elokuvantekijöille historiallinen totuus ei ole välttämättä tärkeä, vaan se miltä jokin asia näyttää. Elokuvasssa tapahtumia on usein dramatisoitu.
- Toisaalta historiaa käsittelevä elokuva saattaa seurata tarkasti joitakin historiallisia tapahtumia. Vaikka se ei välttämättä kerro koko totuutta, voi se innostaa tutkimaan historiaa ja esimerkiksi monet yksityiskohdat, jotka kertovat mikrohistoriasta tai arjen historiasta, voivat olla totta.

1. Mitä merkitystä karnevaaleilla oli

a) kansalle

- Karnevaalit yhdistivät kansaa: eri säädyt pitivät hauskaa samassa juhlassa.
- Juhliminen oli vastapainoa raskaalle arjelle.
- Talvikarnevaaleilla jätettiin hyvästit talvelle ja kevään odotus alkoi.
- Karnevaalit aloittivat keväällä paaston ajan.

b) kirkolle?

- Kirkko liitti karnevaalien ympärille uskonnollisia tapoja: ennen paaston alkamista juhlimista ja syömistä pidettiin hyväksyttävänä.
- Karnevaalit rikkoivat hetkeksi normaalin yhteiskuntajärjestyksen, joten kirkko saattoi kokea juhlimisen uhkana omalle asemalleen.
- Karnevaalien aikana tehtiin paljon asioita, joita normaalisti pidettiin syntinä, mikä oli osaltaan uhka kirkon arvovallalle.
- Yleensä karnevaaleista siirryttiin kuitenkin rauhallisesti takaisin arkiseen raadantaan.

2. Millaista oli keskiajan ritarikulttuuri?

- Aateliset vastasivat sotimisesta, ja ritarikulttuuri tuki tätä tehtävää.
- Ritariksi kasvaminen oli pitkä prosessi.
- Ritarit harjoittelivat ja näyttivät taitojaan turnajaisissa.
- Ritarirunous oli olennainen osa ritarikulttuuria.
- Ritareita oli kuitenkin aika vähän ja ritarikulttuuri kuvaa yleisemmin aateliston tapoja.
- Populaarikulttuurissa on korostunut 1800-luvulla luotu romantisoitu kuva ritareista.

3. Miten oma elämäsi eroaa keskiajan ihmisen elämästä? Anna kolme esimerkkiä.

Opiskelijan oma vastaus.

Esimerkkejä:

- Elintaso on paljon korkeampi kuin keskiajalla.
- Elinaika on paljon pitempi kuin keskiajalla.
- On mahdollisuus opiskella, vaikka ei olisi varakas.
- On mahdollisuus peseytyä, kun haluaa.
- Saan itse päättää, menenkö naimisiin ja kenen kanssa avioidun.
- Elämä on kiireisempää.

4. Katso video elämästä linnassa keskiajalla.

a) Mitä sinulle jo tuttuja asioita keskiajasta videolla esitettiin?

Opiskelijan oma vastaus.

b) Mitä uutta opit?

Esimerkkejä:

- Kreivi tarkistaa aika ajoin linnojaan ja tiluksiaan ja tulee linnoihin hovinsa kanssa.
- Linnassa jokaisella on oma tehtävänsä. Palvelijat sytyttävät tulen takkoihin, laittavat sängyt valmiiksi ja valmistavat keittiössä ruoan kreiville ja hänen seurueelleen.
- Kreivi seurueineen ruokailee ruokahuoneessa. Hygieniasyistä ruoan kanssa juodaan viiniä, koska puhdasta vettä ei välttämättä ole. Viini oli paljon kevyempää kuin nykyiset viinit.
- Kirjurit kirjaavat tietoja linnan asioista.
- Iltapäivällä linnassa nautitaan huvituksista. Osa kreivin seurueesta saattoi mennä metsästämään tai katsella taistelunäytöksiä.
- Kreivi saattoi pyytää osan vieraistaan kylpemään. Se oli merkittävä etuoikeus, koska yleensä vain korkea-arvoiset pääsivät nauttimaan kylvystä.
- Kreivi ja kreivitär osallistuivat päivittäin uskonnolliseen seremoniaan.